

آئونه شرائطی : هریر ایچون
سنه لکی (۲۷۵) آلتی آیلنی
(۱۵۰) خار ج ایچون سنه لکی
۳۲۵ غروشدرد .

نسخه سی ۵ غروشدرد .
ایکی نسخه برآراده
(۱۰) غروشدرد
سنه لکی ۵۲ عددرد .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خائنده

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع الممنونه
قبول اولنور . درج اینله یین
یازیلر اعاده اولنماز .

الکتابخانه

۱۳۳۰

آدره من تبدیلنده ایریجه
۵ غروش کوندربلملیدر .

مکتوبلرک امضالری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه
صره نومروسنی محتوی
بولونسی لازمدر

ممالک اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لرینگ
فرانسزجه یازلسی رجا اولنور .

پاره کوندردلکی زمان نهیه
داثر اولدینی بیلدیرلسی
رجا اولنور

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

باش محرر
محمد عاکف

والله یهدی من یشاءالی صراط مستقیم

مسلمانان

مانع ترقی دکل ، ضامن ترقیدر

آمریکا کنجریه ویریک اوزره اوراده کی مسلمان طلبه مزک رجالی اوزرینه متفکرین علمای اسلامیة دن المالوی حدی افندی حضرتلری طرفدن تحریر اولنوب آمریکایه کوندریلن قونفرانسک مابعدیدر :

نظر اسلامده اعمال حسنہ ک مک مهمی بین البشر تعمیم عدالتدر . مسلمانلرجه حقوق بشر مقدراتدن معدوددر . علیه الصلاة السلام افدمز (بر ساعت عدالت یتش سنه عبادتدن خیرلیدر) . نیوریور . نماز اوروج کی عبادتله تهذیب روحانیده کسب ملکیه تأمین ایدن والناسلری الله ربط ایدرک وحدت اجتماعیه وروبط انسانیه بی تأیید وتکفل ایلیان وبونکله برابر هیچ کیمسه دهیه ضرری طوقونمیان اعمال نافعه دن اولدقلری جهته اعمال صالحه ک مهملرندن ایکن بر ساعت عدالت بونلرک یتش سنه لکنندن دها خیرلی اولدینی دوشو . نولورسه حقوق عبادک تأمینله تام بر معدلت اجتماعیه تأسیس ایتک نه قدر بیوک برغایه مقدسه اولدینی ادنی ملاحظه ایله اکلاشیلیر . آرتق انسانلری بو غایه فضیله دوعری قوشدوران وبو باده بر جوق ذی حیات مثاللر ویرن دین اسلام مانع ترقیدر دیه بیلیرمیسکمز ؟

تاریخ عمومی ، اسلامده کی بر حضرت عمر حکومتک بر نمونه سی دها کوستره مشدر ، دیرسم ظن ایدرم حق قازانیرم . آسیا و آفریقایی بی دربی فتح ایتکده بولان بر دولتک رئیس اولان حضرت خلیفه ک ساده جه طرز حیاتی دوشونک بیلله انسانه حیرت ویرر . مشارالیه خزینه دولتدن تعیش ایتک مجبوریتده بولدینی ایچون ملتک اک فقیر بر فردی کی یاشایوردی . بونکله برابر امتک هانکی طبقه سندن اولورسه اولسون هپسک حیاتی ، سعادت دوشونیوردی . کیجه لری اولرنده آچ قالان عائللر استخبار ایدرسه اولنلر ایجابنده کندی ایله غذا طاشیوردی . اقصای بلادده کی بر ظلمدن کندیسنی مسئول طانیور ، طبقات اجتماعیه اراسنده معدله پک زیاده اهمیت ویریوردی . فقیر واختیار بر خرسیتانه تصادف ایدیور : و « ایوا کنگلکده سندن ویرکیلر آلدق ، بو حالده ایسه حیاتی تأمین ایتک وظیفه مزدر . » دیور ، اونی خزینه دولتدن اعاشه ایدیوردی . اخوت اجتماعیه بی اخلال ایدم بیلجه ک خصوصیات ایله پک زیاده مشغول اولیوردی . اغنیای طبقه سی ایله اقرا طبقه سی آراسنده اغبراری استلزام ایدم جک حالاته میدان ویرمیوردی . بوکون دنیایی مشغول ایدن مسئله اجتماعیه بی پک کوزل تقدیر ایدیور ورفاه ملتک ترقیسی دائماً عمومی نقطه نظرله دوشونیوردی . قادییه محاربه سی بدایتده کسری اردوسی قوماندانی رستم ، خلیفه اردوسی قوماندانی اولان (سعد بن وقاص) دن

زخشنری شوبله دیور : د عالم ایچون علمیه عمل ناصیل واجبه عوام ایچون ده اکتساب علم قدرته صاحب اولدقجه ظن وتقلید درکه لرنده قالمه راضی اولماق اوله جه واجبدر .

حق الله تجاوز ایدنلری و د الله بزم لسانمزه ناطق اولور . بر یوزنده بزم آرزومزه کوره امرونی ایدر . دعواسنده بولونانلری تهذیب ایچون انجش آیاتک اک بلینی شورد : (فویل للذین یکتبون الکتاب بایدیم ثم یقولون هذا من عند الله . - سورة بقره) [۲] ایشته صرف کندی سفیل هوسلرینک تلقین ایتدیکی ، کندی خسیس منفعتلرینک وضع ایتدیردیکی بر طاقیم موهوم احکامی الله اسناد جانیته بولونانلر قارش من طرف الله موعود اولان عتاب بو آیت جلیله ده پک صریح اوله رق کورولیور .

اسلام صرف بو محکم ، بورشید احکامی سایه سنده درکه مسلمانلری دین نامنه اورته به حقیقه جق رجالک شرنیدن صیانت ایتشد . اورچالک که بر جوق عصرلر الله ایله مخلوقاتی اده سنه کیردیور ؛ صوکره خالق ذوالجلالی آره دن جیه ساروب طوغری بدن طوغری به کندیلرینه کوله ایدنجه بیچاره لره ایتدکلری عذابی ، یوکلهم مدکاری تکلیفی بر اقادیلر ؛ فکرلره حرکتی ، عقللره جولانی ، وجدانلره حکمی ، ارادلره اختیاری قطعاً تحریم ایتدیور .

قرون وسطایه عائد تاریخ کلیساک انسانیت عالمه روا کوردیکی اوتویملری اور برتن فجایی بزم حکایه ایدیور . دائرة ایمان خارجه جیقصارمقدن طوتکده خانمان یقیجی مالی جزالر ویرمک ، آتشده یاقق ، غفران الهی اوزرنده تصرف ایتک ، عباداللهک عرضی مباح کورمک ، بهیمی شهوتلری تطمین خصوصنده آلایلدیکنه ایلری کیتمک ، بابایی اولادندن ، آنای قیزندن آیرم جق قدر اورنایه شسقاق صاحب ک کی فجایه وارنجه به قدر اولماق شناغت قالمادی .

معهود انکیزیسیون محکمه لری قورده رق راحت ، حضور نامنه یرشی بر اقادیلر ، آرتیق آفاقله ، انفسیله قوجه دنیا انسانلره دار کله به باشلادی .

یهودیورده اولجه براز بوکا بکزر حرکتلرده بولونمشلردی . هندده کی بر همنلره کنگجه بونلر بالخاصه عیسی علیه السلام دن بش ، آتی عصر اول خلقی اوله استبداد آلتنده ازدیلر ، بیچاره لره رقبه لرنده ، ماللرنده ، عرضلرنده ، اوله بر تحکم یوروندیلر که دهشتندن اور برمدک هیچ بر حر وجدان یوقدی .

[۲] وای اوکیمسه لک حالته اوکجه کتابی کندی اللریله یازارلر ، صوکره ده « بو الله طرفندن کلشدر » دیرل .

حضرت عمر الفاروقك سیرتی تطبیقه باشلايور . مغرب اقتصادن تاجین و تركستان حدودلرینه قدر امتداد ایدن بلاد اسلامییه عدالتی و اجراءات دیندارانهسی تعمیم ایدیور . بونك اوزرینه تركستاندن سمرقند طرفی اهالیسی ، حضورنه برای شکایت بر هیأت مرخصه کوندریورلر بو هیأت کنديسنه شویولده شکایت ایدیور : هجرتك طقسان اوچ سنه سنده خراسان والیسی اولان قتیبه بن مسلم اردوسی بزم مملکتیزی غدر ایله یعنی معاهده خلافتنه ضبط ایتدی . بناء علیه عدالتك التجا ایدیور ، دییور . مشارالیه در حال مسئله بی حال محکمه سینه حواله ایدیور . غدر مذکور واقع اولدینی تقدیرده اردونك چكلمسینی امر ایدیور . بر طرفدن اهالی ، کیلیری اولان مذکور هیأت ، دیگر طرفدن اردو قوماندانی حضور حاکمه محاکمه اولنیورلر . قتیبه نك تاریخ مذکورده خوارز مشاه ایله محاربه ایدوب صلح اولدینی و هنوز صلح انقضا اتمه دن بش اون کون ایچنده کیدوب سمرقند ایله حربه طوتشه رق فتح ایتدیکی تبین ایدیور . بناء علیه حاکم ، خلیفه نك امری وجهله اردونك سمرقنددن همان چكلمسینی ، حکماً تبلیغ ایدیور . اردو سمرقندك فتحندن اولکی قرارگاه شمعی چكلمسون ، بالاخره اقتضا ایدرسه مشروع حرب و یا صلح یا بیلسون ، دییه حکمنی تفهیم ایدیور . حاصلی نقض عهد ایله واقع اولان حربك حق فتحنی تصدیق ایتیور . محکمه نك و خلیفه نك و شریعتك بو حکمنی ، بو عدالتی کورن خلق بویه بردولتك اردوسی مملکتیمزدن چكلمسون ، دییور و استاتوقونك محافظه سینه قرار ویر یورلرکه تركلره اسلامك جدأ سرائتیده بونشته معدلتك بیوك بر حصه سی واردرد دنیله بیلیر .

اسلامك اداره بشرده بالفعل کوستردیکی بونمونه لری انسان ایشندیکی زمان بونلرده بر حقیقت تاریخی اوله رق دکل ، حقوق بشر نقطه نظرندن برر ایده آل تلقی ایده چك کی اولیور . زمانك بك مترقی عد ایتدیكمز فکر حقوقیسی هنوز بویه بونمونه کوستره چك درجه یه یو کسلمه مشدر . دیمك که دین اسلام مدنیت حاضره نك ترقیات روحیه سندن دها یو کسك مثالری بالفعل میدان قویمشدر . اگر بومثالر تعمیم ایدیه مدیسه بوقصور دین اسلامك دکل ، اسلامه معارض اولان برنسیلرک و دها طوغریسی بشریتکدر . مدنیت احتراصاته صرف ایتدیکی مساعی بی بویولده مقدساته صرف ایده چك اولسه ایدی دین اسلامك کوستردیکی معدلت اجتماعی و سلامت عامه غایه سینه دوغری بحق یورومش اولور ، و بی دردی محاسن اعمالده ترقی ایدرک روح بدیعینك کمال تجلیسنه موفق اولمش بولنوردی .

اوت اسلام ظلم و طغیان قارشی حرب و جهاد امر ایدر ، و بوبانده قرآن عظیم الشان برچوق حرب و جهاد آتیلرینی حاویدر . لکن بوحرب و جهاد حق و معدلت و اعلائی کلمه الله غایه سیله مشروطدر .

ملاقات ایچون بعض کیمسه لر طلب ایتش ایدی . بر فاج کون صرم سیله بعض ذوات محاوره یه مأمور اولدیلر ، رستم عربلرکی حالت روحیه لرینی کلامق اوزره تدقیقانه بولنق ایسته یوردی و مهم بخشلر آجق آرزو ایدیوردی . بو ملاقاته هر کون بر ذات کتیدی و غایت مهم محاوره لر جریان ایتدی که تاریخ اسلامده مضبوط اولان بو محاوره لرک تدقیق اوزمانکی روح اسلامی بك کوزل ارانه ایدر . بونلری بوراده نقله امکان یوقدره ، فقط (مغیره بن شعبه) حضرتلرینك بر کونلك واقع اولان مکان مکالمه سنده کی بعض فقرات دساتیر اسلامییه نك روح اجتماعیسی کوستره چك بر مثال اولق اعتباریه شایان تذکاردر .

رستمك معینی مزین تاجلرینی ، صرمه لی البسه لرینی لابس اوله رق صوك درجه محشم بر صورتده وضعیت المشلر ، مغیره وارمش ، طوغری رستمك یانه اوتوریورمش ، رستمك یاورلری در حال صیجرامشلر ، مغیره بی براز تحقیر ایدرک کیری چكمشلر . بونك اوزرینه مغیره شویله سوزه باشلامش :

« بز سزی بك عقلی و عارف آدملردر دییه ایشیدیردك ، حال بوکه سز قیمتسز انسانلر مشسکز . ، بز بری بر مزه طایفه یز و طایفه یزده سزی ده بزم کی ظن ایتدم ، سز بکا بویولده معامله ایده چكکزه آرا کزده بعضلر کزه برستش و عبودیت ایدر اولدینگیزی اخطار ایدیورسه ایدیکز دها ای حرکتده بولمش اولوردیکز ، بن بورایه سزك دعوتکیزله کلدیم ، فقط شمعی آکلابورم که سز مغلوب اولاجقسکز . ، چونکه بوسیرت ایله و بو عقل ایله بر دولت پایدار اولماز ... الخ

ایشته دین اسلام اینك تشکیل ایتدیکی دولتمه بوحسن اخوتله و عصر مزك ادراك ایدیه چکی برده موقراسی ایله فیضی کوستردی . و بوروح اسلامییه بی محافظه ایدن اسلام حکومتلری ده دائماً ترقی ایتدی . اسلامك بو خاصه سندن دولاییدر که مللا اسلامییه حکومتلرینك ترقیلری شریعتلرینه اعصام ایله مبسوطاً متناسب اوله کلشدر . حالبوکه باشقه ملتلرده اکثری حکومتلر ، منسوب اولدقلری دینه نيمك ایتدیکیه تدنی ایتشدر . چونکه حسیات عوامه مستند بر دینك نتیجه سی تعصبه منجر اولور ، بوايه مانع ترقی اولور .

بوراده عدالت اسلامییه بر مثال دها عرض ایتك ایسترم ، امویه دولتی خلفاسندن عمر بن عبدالعزیز - که نظر اسلامده خلفای راشدینك یعنی ابی بکر ، عمر ، عثمان ، علی رضی الله عنهم حضرتانك مسالکله مالک اولق اعتباریه بشنچی خلیفه عد ایدیلیر - باقیکز بو ذواتده روح اسلامی فصل تطبیق ایتشدر .

مقام خلافت کلدیکی کون بدرندن مستقل اموال و املاکی بیه در حال خزینة دولته اعاده ایدیور و والده سی طرفدن جدی بولان

وسنت ايله نهی اولنان امور محصل الکلام [۱] ايله یکی علم کلام ده [۲] مذکوردر .

ارتقی طریق جدلی به سلوک ایدرک معاندی الزام ایچون حسن مجادله بی الزام ایدن بر علم نهدن بی لزوم اولسون . ربوزنده معارضلر قالدقجه او عصره کوره علم کلام لازم ومفید اولور ، ائمه سلف تمامیه جدالده بولندیلر ، رأساً ویا مدافعة آثارناقه تصنیف ایتدیلر [۳] نتگیم امام شافعی حفص الفرد ايله ، بشرین الولید الکفندی ، اسحق بن ابراهیم ايله ، عبدالعزیز بن یحیی المکی ، بشر مریسی ايله مباحثده بولندیلر . سلف امت قانون اقناعی ايله مباحثده بولونورلر ایدی ، استدلالی ، نظری ، رأی ، کتاب وسنتک امر ایتدیکی جدلی ، حق اولان کلامی اصلاً انکار ایتزلرایدی . اولرک انکار ایتدکلی جهت آنجق شرعه وعقله مخالف اولان کلام ایدی ، امام احمدک دارمی نک ، بخاری نک ، ابن ابی حاتمک ابو داود سجستانی نک ، ابوبکر الارمک ، ابوبکر الحلالک ، ابن منده نک ، ابو عثمان نيسابوری نک ، ابوالشیخ الاصفهانی نک ، ابوبکر بن المنذرک ، ابو جریر الطبری نک . . . الخ مستدعی رد حقنده کتابلری وارددر . امام اعظم ابو حنیفه ده بصره فقهی عثمان الثیبی به ، مبتدعی رد حقندر بر وصیتنامه یازمشدر .

« ان ربک هو اعلم بمن ضل عن سبيله وهو اعلم بالمهتدين » نظم جلیله کلنجه نظم کریم « سنک ایشک دعوتدر ، هدایت وضلال سکا عائد دکدر ، ضلالتده قالانله صیقله ، هدایت سنک آلکده دکدر سن آنجق دعوت بیان ، بلاغ صاحبی سین ، مآله راجعدر . یعنی بیان ودعوت بزدن ، ضلال وهدایت اللهنددر .

ادیب حکم مبنای علم کلامک عالم ايله صانع عالمه استدلالی کیفیتی کلامیونک تعریفلرینه عطف بیوریلور . غالباً تهاون ضمنی قصد اولیور . بو مبی تمامیه قرآن مینک ارشاد ایتدیکی منادر بو بایده متعدد آیات جلیله وارددر از جمله :

- ۱ — افلا ينظرون الى الابل كيف خلقت — سورة غاشية
- ۲ — اولم ينظروا في ملكوت السموات — سورة اعراف
- ۳ — ان في خلق السموات والارض واختلاف الليل والنهار — سورة آل عمران

- ۴ — افرايتم ما نمون الایة
- ۵ — افرايتم ما تمحرون الایة
- ۶ — افرايتم الماء الذي تشربون الایة
- ۷ — افرايتم النار التي تورون الایة

[۱] صفحه ۵۵

[۲] صفحه ۱۰۰

[۳] مابعدی یاریکی پوستیه ویریه جکدر .

یوقسه حقوق بشر نقطه نظرندن مسلم وغيرمسلمک دائمی مساواتی آمردر ، دین اسلامده غیرمسلمک حقوقه تجاوز ، مسلمک حقوقه تجاوزدن دهازیاده کنه . ومنوعدر [ولاتطع الکافرين والما فقين ودع اذنهم] قرآن کافرله و منافقلم اطاعت ائمه وانلره اذاده ائمه ، و دیور کذلک [ولاتجادلوا اهل الکتاب الا بالی هی احسن] دیور ، اهل کتاب ايله مجادله ائمه ، ایدرسک الک کوزل مجادله نه ایسه اولی باب دیور .

یکی علم کلام حقنده

سبیل الرشاد جبریه اسلامیه

شیخ محسن قانی الطامری حضرتلرینه

۲

استاذ معزز ، دین مبین احمدی به دعوتک استنادکاهی حجت وبرهاندر ، حجت وبرهان با احکام دینی قیلرله برلشدرمک ویا معارضلری صوصدرمق قصدیه اتیان اولنور . برنجی خصوص حکمت وموعظه حسنه ايله ، ایکنجی خصوص حسن جدال ايله حصول بولور . قرآن مینک ارشاد ایتدیکی حجت وبرهان دلیل نقلی اولدینی کی دلیل عقلی ده اولور . فطرات اصلیه اوزره قالانله قناعت بخش خطابلر ، عبرت آمیز سوزلر ایشه یارار . هر عصره کوره یکی بر کسوه اکتسا ایدن خصملری اسکات ایچون او عصره یارایان سلاح ايله مدافعه فائده بخش اولور . قرآن کریمده حضرت ابراهیم علیه الصلاة والسلامک مجادله سی وارددر [۱] بوندن بشقه مجادله حسنه نک صورتنه عائد آیات جلیله وارددر [۲] طریق دعوت وارشداد هر کس ایچون ردکدر ، خلقک کیمی برهان عقلی ایستر ، کیمی اقناع فلسفی ایستر ، کیمی الزام منطقی ایستر .

فن منع الجهال علماً اصناعه . ومن منع المستوجبین فقد ظلم

قرآن مبین آنجق بلا علم جدالده بولونمی [۳] ، حقک ظهورندن صوکره جدالده بولونمی ، [۴] حق محو ایتک ایچون باطل سوزلرله جدالده بولونمی [۵] برحمت اولمقسزین آیات الهیه ده جدالده بولونمی [۶] منع ایدیور ، یوقسه بر دائرة علم وادبده جدالی منع ایتدیور . کتاب

[۱] الم ترالى الذى حاج ابراهيم في ربه — سورة بقره [۲] ام خلقوا من غير شيئى ام هم الخالقون — سورة طور ، افرايتم ما نمون ، انتم تخلقونه ام نحن الخالقون الایة — سورة واقعه ، قالوا لولا ياتينا من آية من ربه الایة — سورة طه [۳] ها ائتم هولاء حاجتكم فيما لكم به علم فلم تحاجون فيا ليس انكم به علم — سورة اعراف [۴] يجادلونك في الحق بغير ما تبين — سورة انفال [۵] وجادلوا بالباطل ليدحضوا به الحق — سورة مؤمنين .

[۶] الذين يجادلون في آيات الله بغير سلطان اتاهم كبر مقتاً عند الله وعند الذين آمنوا سورة مؤمنين .